

ה"ת 9244/09/18 - ליאור שפירא נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 9244-09-18 פרמן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

לפני **כבוד השופט אבי וסטרמן**
המבקש ליאור שפירא
נגד
המשיבה מדינת ישראל
ב"כ המבקש, עו"ד רונן בן צבי
ב"כ המשיבה, עו"ד מורן ברטפלד

החלטה רקע

1. לפני בקשה להחזרת תמורתו של רכב מסוג ביואיק, מ.ר. 31-615-75, אשר נתפס מרשותו של המבקש ובהמשך נמכר תמורת סכום של 27,000 ₪ (להלן: **הרכב ותמורת הרכב** בהתאמה).

2. ברקע הדברים חקירה שהתנהלה נגד אלעד פרמן (להלן: **פרמן**) והמבקש, במסגרתה נתפס רכוש לצרכי חילוט עתידי. בהחלטתי מיום 16.7.23 הוריתי על הארכת תוקף תפיסת הרכוש שנתפס מידי **פרמן**, אולם הוריתי על שחרור הרכוש שנתפס מידי **המבקש**, לנוכח חלוף הזמן.

המבקש טוען כי במסגרת זו יש לשחרר גם את תמורת הרכב, מאחר ומדובר ברכב שהיה מצוי בבעלותו עובר לתפיסה. לטענת המשיבה, מדובר ברכב שהיה שייך ל**פרמן**. בנסיבות אלה, הוריתי במסגרת החלטתי האמורה כי ככל שברצונו של המבקש לטעון לשחרור הכספים המהווים את תמורת הרכב, עליו להגיש בקשה מתאימה בצירוף תצהיר ומסמכים המתייחסים לזכויותיו ברכב.

הבקשה והתגובה

3. ביום 30.8.23 פנה ב"כ המבקש בבקשה לשחרור תמורת הרכב לידי. לבקשה צורף תצהיר חתום על ידי המבקש, במסגרתו נטען כי הרכב, אשר נתפס מידי המבקש, הוא קניינו הפרטי. נטען כי המבקש רכש את הרכב מפרמן, לאחר ששילם לאחרון את תמורתו. למיטב ידיעתו של המבקש, הגיע הרכב לידי פרמן על ידי אדם בשם רפאל ברקן (להלן: **ברקן**), כתשלום כנגד חוב שברקן חב לאדם שלישי. הרכב עדיין רשום על שמו של ברקן, ומשועבד לנושיו. לבקשה צורף זכרון דברים אשר לפי הטענה נערך בין המבקש לבין פרמן לגבי מכירת

הרכב.

4. המשיבה מתנגדת לבקשה. בתגובתה שהוגשה ביום 6.9.23 נטען כי הרכב שייך לפרמן. צוין כי הרכב רשום ע"ש רפאל ברקן, ומשועבד לפרמן. כמו כן, נטען כי המבקש לא ביסס את טענתו כי הוא בעליו של הרכב וקיימות אינדיקציות רבות בחומר החקירה המלמדות על ההיפך. עוד נטען כי טענתו של המבקש כבושה, מאחר ועד כה לא הועלתה כל טענה מצדו לגבי בעלותו ברכב. גם בשנת 2019, בטרם הורה בית המשפט על מכירת הרכב, נמנע המבקש מלהגיש תגובתו בעניין.

הדין

5. ביום 30.10.23 התקיים דיון בבקשה. המבקש נחקר בחקירה נגדית על תצהירו. לטענתו, רכש את הרכב מפרמן תמורת סכום של כ- 30,000 ₪, במזומן. ייתכן שהסכום הועבר בתשלומים. בתשובה לשאלה כיצד נמכר הרכב תמורת הסכום האמור בעוד ערכו גבוה הרבה יותר, השיב שכך סוכם בינו לבין פרמן, על רקע יחסי החברות ביניהם. לא עלה בידי המבקש להסביר את הטענה כי בחקירתו מסר גרסה שונה לגבי הרכב. כמו כן, טען כי אינו מזהה האם זכרון הדברים לגבי מכירת הרכב נרשם בכתב ידו. בנוסף, לא עלה בידו להסביר כיצד מתיישבת העובדה שלפי זכרון הדברים הועבר הרכב מפרמן אליו בחודש ספטמבר 2017, עם העובדה כי ברקן מסר בחקירתו שהעביר את הרכב לפרמן רק בינואר 2018. עוד טען כי היה עם ברקן ופרמן במשרד הרישוי לצורך העברת בעלות - מהלך שלא צלח, והרכב היה ברשותו משך כשנה, מהרגע שיצא מידיו של ברקן עד שהמבקש נעצר.

דין והכרעה

המסגרת המשפטית

6. סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000 (להלן: **חוק איסור הלבנת הון**), קובע חובת חילוט, בהיעדר נימוקים מיוחדים, לגבי רכושו של אדם שהורשע בעבירה לפי סעיפים 3 או 4 לחוק.

7. סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג - 1973, המוחל בענייננו מכח סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, קובע חריג לעניין זה:

"בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיפים 36א או 36ב, אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה".

כפי שנקבע בפסיקה (בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (31.10.07)), דרישת הסף בה צריך לעמוד טוען לזכות ברכוש היא קיומה של זכות קניינית או מעין קניינית בנכס. נטל השכנוע בעניין זה מוטל על כתפיו של הטוען

לזכות ברכוש (ע"א 7025/12 **קמור נ' מדינת ישראל** (25.5.14), פסקה 11). ככל שעומד הטוען בדרישת הסף, עליו להוכיח גם כי רכש את זכותו ברכוש "בתמורה ובתום לב".

לגופם של דברים

8. אין חולק על כך שהרכב רשום ע"ש **ברקן**, וכי העביר אותו ל**פרמן** (לפי הטענה, ע"ח חוב שהיה חייב ברקן לאדם אחר). כמו כן, הרכב משועבד ל**פרמן**. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלה האם כשנתפס הרכב מידי של המבקש, היה המבקש בעליו של הרכב לאחר שרכש אותו מפרמן.

בהקשר זה יצוין כי עובר לדיון פנה המבקש בבקשה לזמן לעדות את ברקן; המשיבה טענה כי עדותו של ברקן אינה רלוונטית למחלוקת בין הצדדים, הנוגעת רק לשלב שלאחר העברת הרכב מברקן לפרמן. ואכן, דומה כי על רקע זה זנח ב"כ המבקש - ובצדק - את הבקשה להעיד את ברקן, מאחר וכפי שיפורט להלן, די בנתונים שאינם נוגעים לברקן, כדי להכריע בבקשה.

9. אקדים ואומר כי המבקש לא עמד בדרישת הסף, מאחר ולא עלה בידו לשכנע כי יש לו זיקה קניינית לרכב.

10. אין בידי לקבל את טענת המבקש לפיה רכש את הרכב מפרמן. מסקנה זו נסמכת על מספר טעמים:

א. טענתו של המבקש לזכות ברכב, וכן בהתייחס לנסיבות שהביאו את הרכב לידי לטענתו, סותרות את גרסתו **שלו** עצמו בחקירה. בחקירתו מיום 30.4.18 טען המבקש כי ברקן הוא הבעלים של הרכב (שורות 67-68), ו**ברקן** נתן למבקש את הרכב כחבר (שורות 196-205). בחקירתו מיום 2.5.18, משנשאל בנושא, שמר על זכות השתיקה (שורות 197-200).

במסגרת עדותו בפני לא עלה בידי המבקש להסביר את שינוי גרסתו, תוך שהשיב "אין לי מושג מה דיברתי בחקירה זה היה מזמן".

ב. גרסת המבקש אינה עולה בקנה אחד גם עם גרסתו של **פרמן** בחקירתו, במסגרתה מסר האחרון כי ברקן נתן לו את הרכב, ומאחר שיש על הרכב עיקולים, לא ניתן היה להעבירו לבעלותו (הודעת פרמן מיום 30.4.18, שורות 153-154).

ג. גרסת המבקש אינה מתיישבת גם עם גרסתו של **ברקן** בחקירה. בהודעתו של ברקן מיום 14.5.18 מסר כי הרכב מצוי בבעלותו (שורות 51-52), וברקן העביר אותו לפרמן לצורך צמצום חוב שהיה לברקן כלפי פרמן. כן ציין כי הרכב היה ממושכן לטובת פרמן. ברקן ציין כי הרכב עדיין רשום בבעלותו, אבל הועבר בפועל לפרמן. עקב עיקולים שרבעו על הרכב, לא ניתן היה להעביר בדואר את הבעלות לפרמן. ברקן ציין כי ערך הרכב כ- 80,000 ₪ (שורות 178-187). על גרסה זו חזר ברקן גם בהודעתו מיום 15.5.18 (שורות 9-29).

לחקירה האחרונה צורף מסמך מיום **15.1.18** אשר חתום על ידי ברקן, במסגרתו אישר ברקן כי נתן את הרכב לפרמן כנגד חוב אישי לפרמן.

בעדותו, לא עלה בידי המבקש להסביר את הסתירה בין הנתון שנרשם בזכרון הדברים אותו צירף המבקש לתצהיר, לפיו העביר פרמן למבקש את הרכב בחודש ספטמבר 2017, לבין האמור בגרסת ברקן, ובמסמך האמור, לפיו הרכב הועבר מברקן לפרמן רק בחודש ינואר 2018, כלומר מספר חודשים לאחר מכן.

ד. בחקירתו, התחמק המבקש מלהשיב על השאלה מי כתב את זכרון הדברים שצירף לתצהירו ("לא מעניין מי כתב את זה"), וטען כי אינו מזהה אם מדובר בכתב ידו (עמ' 25 שורה 32 - עמ' 26 שורה 6).

ה. המשיבה ציינה כי טענתו של המבקש עלתה רק עתה, חרף העובדה כי הרכב תפוס מזה מספר שנים. בהקשר זה, הפנתה לעובדה כי המבקש נמנע מלהגיב לבקשתה להסרת השעבוד על הרכב על מנת לאפשר מכירתו: ביום 11.12.19 הורה כב' השופט גיא אבנון על הגשת תגובת המשיבים - ובהם המבקש - לבקשה; בהיעדר תגובה, נעתר בית המשפט ביום 19.12.19 לבקשה.

אכן, העובדה כי טענותיו של המבקש לזכות ברכוש הועלו רק עתה מעוררת תמיהה, בפרט על רקע גרסתו הסותרת בחקירה; עם זאת, לא מצאתי לייחס לעצם עיתוי הגשת הבקשה משקל מכריע. המבקש אינו צד ג' בלתי מעורב; מדובר בחשוד בפרשה, ואף רכושו היה תפוס עד לא מכבר, כך שקבלת הטענה בדבר זכותו ברכוש ממילא לא היתה מביאה להשבתו למבקש. זאת, בשונה מן המצב עתה, לאחר מתן ההחלטה לגבי שחרור יתר רכושו התפוס.

11. אם כן, טענתו של המבקש לזכות ברכוש אינה מתיישבת עם האמור בהודעותיהם של המעורבים האחרים בפרשה, לרבות עם גרסתו שלו עצמו. לא עלה בידי המבקש לספק הסברים לפערים אלה. לנוכח האמור לעיל, ולאחר ששמעתי את עדותו של המבקש בפני, איני נותן כל אמון בגרסתו לפיה הרכב היה בבעלותו.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

המזכירות את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ו חשוון תשפ"ד, 10 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.